

värseld, Artillerield. — 4) (fig.) a) Stark, liflig glans. *E-en i hans blick, hans öga. Ögon fulla af e.* — b) Liflighet, häftighet, våldsambhet (i fråga om känslor, passioner, sinneströrelser). *Ungdomens, passionernas, begärens, kärlekens e. E-en af hans mod, hans nit.* — Bildar sammansättningen Ungdomseld. — *Syn.* Värma, Glöd. — c) Liflighet i handling, rörelser, åtbörder, snille, inbillningskraft, stil, o. s. v. *Det är mycken e. i alla hans rörelser. Denna häst har mycken e., är full af e. En poet, talare, målare, tonkonstnär, som har mycken e. Poetisk e., poetisk ingifvelse.* — d) Säges i fråga om krig, uppror, borgerliga ordningar o. s. v. *Åter tända krigets e.* — Oftare brukas i denna bem. Låga, Brand.

ELDA, v. n. 1. 1) Göra upp eld. *E. i en kachelugn, ett rum. E. i ugnen. E. med ved, torf, kol. Han e-r åt sig sjelf. Betjenten e-r åt honom på morgnarna. E. upp, se Uppelda, 2.* — 2) Åstadkomma, frambringa eld. *Stålet e-r svagt. Denna flinta e-r dåligt.* Brukas i fam. stil ofta impersonellt, t. ex.: *Aka, så att det e-r om hästfötterna.* — V. a. Medelst eld göra het, varm. *E. ugnen med granved. E. ett rum. Rummet är icke e-d.* Brukas i part. pass. stundom nästan aktivt, t. ex.: *E-dt rum.* — *E. upp, se Uppelda, 1 o. 3.*

ELDAKTIG, ELDDARTAD, a. 2. Som liknar eld.

ELDANDE, n. 4. Handlingen, då man eldar.

ELDBLICK, m. 2. (fig.) Ganska eldig blick.

ELDBRAND, m. 3. pl. — bränder. Se Brand, 3.

ELDBRASA, f. 1. Se Brasa, 1.

ELDDON, n. 3. Redskap, hvarmed eld frambringas. Brukas mest i plur., om samteliga redskap och tillbehör, som dertill användas, såsom eldstäl, flinta, fnöske, svafvelstickor, fodral dertill, o. s. v.

ELDDRAKE, m. 2. pl. — drakar. Se Eldkula.

ELDDYRKAN, f. sing. indef. Eldens dyrkande såsom en symbol af gudomligheten. — *Syn.* Pyrolatri.

ELDDYRKARE, m. 3. En, som egnar elden gudomlig dyrkan. *Perseerne voro e. Guebrerne i vår tid äro det äfven.*

ELDFARA, f. 1. Fara för våld.

ELDFÄRLIG, a. 2. Som medför eldfara; hvarigenom våldet lätt kan uppkomma.

ELDFAST, a. 1. Säges om de kroppar, som knappast kunna bringas till smältning genom den värme, konsten förmår frambringa.

ELDFASTHET, f. 3. Egenskapen att vara eldfast.

ELDFLOD, m. 3. (fig.) Säges om en massa af smälta, glödande ämnen, hvilka flyta fram likt en flod. *E-er utbryta stundom ur eldsprutande berg.*

ELDFLÄCK, m. 2. Eldröd fläck på huden; äfv. röd fläck på hästar eller hundar.

ELDFLÄKTA, f. 1. Redskap, hvarmed man fläktar på elden, för att lifva den; bestående vanligtvis af fjädrar eller tunna träspjelor, i solfjäderform fästade vid ett skaft.

ELDFULL, a. 2. (föga brukl.) Se Eldig.

ELDFÄNGD, a. 2. 1) Som lätt fattar eld. *E-a ämnen.* — 2) (fig. om person) a) Som lätt blir förälskad. — b) Som lätt blir ond, uppretad, förargad. *Han är mycket e.* Man säger äfv. *E. själf, karakter. E-t sinne, lynne.* — *Syn.* Lättretlig, Snarsticken, Argstint.

ELDFÄNGDHET, f. 3. Egenskapen att vara eldfängd.

ELDFÄRG, m. 3. Eldröd färg.

ELDFÄRGAD, a. 2. Som har eldröd färg.

ELDFÖRGYLLNING, f. 2. Varm metallförgyllning medelst guldets upplösning i qvicksilfver och det sednarens afdustande.

ELDGAFFEL, m. 2. pl. — gafflar. Gaffel, som begagnas att laga om elden med, bestående af tvenne jernspetsar i ändan på en lång, smal och rund jernstång.

ELDGÅP, n. 3. 1) Vid öppning, svalg, hvarur eld lågar ut. *En masugn är ett e.* — 2) (fig.) Säges om större skjutpjesar, såsom kanoner och försäres.

ELDGEVÄR, n. 3. Skjutgevär, hvartill användes krut.

ELDGLANS, m. 3. sing. Så stark glans, att den liknar eld. Brukas endast i högre, poetisk och retorisk stil.

ELDGLÖD, n. 3. Se Glöd, 1.

ELDGNISTA, f. 1. Glödande gnista, som flyger upp ifrån en eld eller far ut ifrån vissa hårda ämnen, då de utsätts för stark friktion ell. hårda slag af vissa ämnen ur mineralriket.

ELDHIMMEL, m. 2. Enligt de Gamles föreställning, högsta delen af himmelen, der gudarne troddes bo.

ELDHJUL, n. 3. (fyrv.) Pjes, som hastigt rör sig i en krets och derigenom för ögat bildar liksom ett hjul af eld. — 2) Fontän, satt i en kretslopende rörelse.

ELDHÄRDA, v. a. 1. Göra eldfast. — *Eldhärddande, n. 4. o. Eldhärddning, f. 2.*

ELDHÄRDIG, a. 2. (föga brukl.) Se Eldfast.

ELDIG, a. 2. Som har mycken eld (fig.). 1) Ganska liflig. *E-a ögon. E. häst. E. inbillningskraft. E-t sinne.* — *Syn.* Se Liflig. — 2) (estet. o. litter.) Full af känsla, af lif och värma. *Ett e-t tal. E. stil.* — *Syn.* Varm, — 3) *E-t vin, som hettar och uppeidar.*

ELDIGHET, f. 3. Egenskapen att vara eldig.

ELDIGT, adv. Med eld (fig.), lif och värma. Tala e.

ELDKLOT, n. 3. Se Eldkula.

ELDKOL, n. 3. Glödande kol.

ELDKULA, f. 1. Meteorsten, utgörande en klotformig massa, som med ett starkt sken far fram öfver himmelen, samt stundom ger rök ifrån sig och springer sönder med en stark knall, då sten och metallstycken falla ned på jorden. Kallas äfv. Eldklot, Elddrake.

ELDKÄRFVE, m. 2. pl. — kärfvar. (fyrv.) Lodrätt uppställd Fontän (se d. o. 2), som användes vid små fyrverkerier.

ELDLINIE, f. 3. (topogr.) Magistrallinie, som följer höjdernas naturliga böjningar, och ifrån hvilken en verksam och bestrykande eld kan gifvas emot en anryckande fiende.

ELDLUFT, se Eldsluft.

ELDMETEOR, äldmeteår, m. 3. Luftfenomen, till grund för hvilket ligger en antändning. Sådana äro Eldkolor, Stjernfall, Lyktgubbar, m. fl.

ELDMÄRKE, n. 4. 1) Märke efter eld. —

2) Säges om de små fräkenlika fläckar, som vid arbeten, då man är utsatt för stark eld, stundom uppkomma i huden. — 3) Se Eldfläck.

ELDMÄTARE, m. 3. Se Pyrometer.

ELDMÖRJA, f. 1. Glödande het aska.

ELDNING, f. 2. Handlingen, då man eldar.

ELDORADO, älldorado, n. pl. — dos. (spanskt ord) 1) Diktadt guldrikt land. — 2) (fig.) Land, hvars inbyggare lefva i ostörd lycka och sällhet.